Off-Shore Mevduatta Temerrüt Faizi

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu	18.06.2025	Onama

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2023/965	2025/453	GVK 75, 3095 s.K. 2, 3095 s.K. 4/a, İYUK 49

ÖZET

Bankaya yatırılan birikim sahte talimatla off-shore hesaba aktarılmış, mahkeme kararıyla Euro alacak ve temerrüt faizi tahsil edilmişti. Vergi mahkemesi, temerrüt faizinin menkul sermaye iradı olmadığı gerekçesiyle cezalı vergiyi kaldırdı; VDDK ısrar kararına yönelik temyizi oyçokluğuyla reddetti.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/offshore-mevduat-temerrut-faizi-vergi-danistay-vddk-2025-453/ →

Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

DANIŞTAY VERGİ DAVA DAİRELERİ KURULU 2023/965 E. , 2025/453 K.

"İçtihat Metni"

T.C.

D A N I Ş T A Y

VERGİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2023/965

Karar No : 2025/453

TEMYİZ EDEN (DAVALI) : ... Defterdarlığı - ...

(... Vergi Dairesi Müdürlüğü)

VEKİLİ : Av....

KARŞI TARAF (DAVACI) : ...

VEKİLİ : Av. ...

İSTEMİN KONUSU :... Vergi Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı ısrar kararının temyizen incelenerek bozulması istenmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: Davacı, ... ve ... tarafından, ortak birikimleri olan 120.000 DM tutarındaki paranın ... Anonim Şirketine vadeli hesap açılmak üzere tevdi edilmesinden sonra anılan bankanın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devrolduğu, akabinde vadeli mevduat hesabındaki paranın iade edilmesi talebiyle yapılan başvurunun, anılan paranın Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde mukim ...Ltd ünvanlı bankaya aktarıldığı, devlet güvencesi olmadığından off shore hesaba aktarılan paranın ödenmesinin mümkün olmadığı belirtilerek reddedildiği, paranın off shore hesaba aktarılması yönünde talimat vermedikleri, muhtemelen banka tarafından sahte belge düzenlenmek suretiyle paranın off shore hesaba aktarıldığı ileri sürülerek açılan alacak davasında, "yaptırılan bilirkişi incelemesiyle paranın off shore hesaba aktarılmasına ilişkin talimatlardaki imzaların davacıların eli ürünü olmadığı ve sahte olduğunun tespit edildiği, davacıların 120.000 DM karşılığı olan 61.355,03 Euro alacağına mevduat hesabının açıldığı 25/11/1999 tarihinden vade sonu olan 27/12/1999 tarihine kadar 1.042,19 Euro faiz işlediği belirtilerek 61.355,03 Euro ile 1.042,19 Euro'nun toplamı olan 62.397,22 Euro'nun 1.000 Euro'luk kısmına dava tarihi olan 12/06/2002 tarihinden itibaren, kalan 61.397,22 Euro'dan vade tarihine kadar işleyen 1.042,19 Euro faizin mahsubu ile bakiye 60.355,03 Euro kısmına ıslah tarihi olan 09/02/2007 tarihinden itibaren 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun'un 4/a maddesi gereğince değişken oranda hesaplanacak Euro temerrüt faizi ile birlikte davalıdan alınarak davacılara verilmesi" yönünde verilen ... Asliye Ticaret Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararına istinaden icra yoluyla elde ettikleri faizin alacak faizi olduğundan ve menkul sermaye iradı olarak beyan edilmediğinden bahisle davacı adına icra yoluyla ödenen tutarın tamamını matrah olarak takdir eden takdir komisyonu kararı uyarınca re'sen tarh edilen 2010 yılına ait gelir vergisi ile verginin bir katı tutarında kesilen vergi ziyaı cezasının kaldırılması istemiyle dava açılmıştır.

Davalı idarenin savunmasından dava konusu cezalı tarhiyatın düzeltme fişiyle terkin edildiğinin anlaşıldığı, dolayısıyla davanın konusunun kalmadığı gerekçesiyle dava hakkında karar verilmesine yer olmadığı yolunda verilen mahkeme kararının, Danıştay Dördüncü Dairesince, davalı idarenin temyiz dilekçesinde düzeltme fişiyle dava konusu vergi ve cezanın sadece anaparadan kaynaklanan kısmının terkin edildiği, faizden kaynaklanan kısmının terkin edilmediği belirtildiğinden ilgili belgeler istenip cezalı tarhiyatın terkin edilmeyen kısmı yönünden işin esası incelenerek karar verilmesi gerektiği gerekçesiyle bozulması üzerine bozma kararına uyularak verilen... Vergi Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararı:

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 75. maddesinin birinci fıkrasında, sahibinin ticari, zirai veya mesleki faaliyeti dışında nakdi sermaye veya para ile temsil edilen değerlerden müteşekkil sermaye dolayısıyla elde ettiği kâr payı, faiz, kira ve benzeri iratların menkul sermaye iradı olduğu belirtilmiş; ikinci fıkrasının (7) numaralı bendinde, mevduat faizlerinin (Bankalara, bankerlere, tasarruf sandıklarına, tevdiat kabul eden diğer müesseselere yatırılan vadeli, vadesiz paralara ödenen faizler ile bunlar dışında kalan kişi ve kuruluşlardan devamlı olarak para toplama işi ile

uğraşanların her ne şekil ve ad altında olursa olsun toplanan paralara sağladıkları gelirler ve menfaatler de mevduat faizi sayılır.) menkul sermaye iradı olarak sayılacağı kuralına yer verilmiştir.

3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun'un 2. maddesinin birinci fıkrasında, bir miktar paranın ödenmesinde temerrüde düşen borçlunun, sözleşme ile aksi kararlaştırılmadıkça, geçmiş günler için temerrüt faizi ödemeye mecbur olduğu; 4/a maddesinde ise sözleşmede daha yüksek akdi veya gecikme faizi kararlaştırılmadığı hallerde, yabancı para borcunun faizinde Devlet Bankalarının o yabancı para ile açılmış bir yıl vadeli mevduat hesabına ödediği en yüksek faiz oranının uygulanacağı düzenlenmiştir.

i. Dava konusu vergi ve cezanın anaparadan kaynaklanan kısmı yönünden yapılan değerlendirme:

Dosyaya sunulan bilgi ve belgelerden dava konusu vergi ve cezanın anaparadan kaynaklanan kısmının dava açıldıktan sonra düzeltme fişi ile terkin edildiği görüldüğünden, bu kısım yönünden davanın konusuz kaldığı ve esasının incelenemeyeceği sonucuna varılmıştır.

ii. Dava konusu vergi ve cezanın faizden kaynaklanan kısmı yönünden yapılan değerlendirme:

Uyuşmazlıkta, davalı idarece menkul sermaye iradı niteliğinde olduğu kabul edilen faiz tutarının, davacının döviz hesabında tuttuğu paraya, ... Anonim Şirketine 1999 yılında el konulması ve fona devredilmesi nedeniyle erişememesi, paranın zamanında iade edil(e)memesi ve/veya zamanında öden(e)memesi nedeniyle uğradığı zarar karşılığında 3095 sayılı Kanun uyarınca mahkemece ödenmesine hükmedilen temerrüt faizi niteliğinde olduğu görülmektedir.

Temerrüt faizi, Gelir Vergisi Kanunu'nun 75. maddesi uyarınca menkul sermaye olarak nitelendirilemeyeceğinden, dava konusu vergi ve cezanın faizden kaynaklanan kısmında hukuka uygunluk bulunmamaktadır.

iii. Karar sonucu:

Mahkeme, bu gerekçeyle dava konusu vergi ve cezanın faizden kaynaklanan kısmının kaldırılmasına; anaparadan kaynaklanan kısmı yönünden karar verilmesine yer olmadığına karar vermiştir.

Davalının temyiz istemini inceleyen Danıştay Dördüncü Dairesinin 21/10/2021 tarih ve E:2021/1009, K:2021/5396 sayılı kararı:

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 75. maddesinin birinci fıkrasında, sahibinin ticari, zirai veya mesleki faaliyeti dışında nakdi sermaye veya para ile temsil edilen değerlerden müteşekkil sermaye dolayısıyla elde ettiği kâr payı, faiz, kira ve benzeri iratların menkul sermaye iradı olduğu belirtilmiştir. Anılan maddenin ikinci fıkrasında, kaynağı ne olursa olsun fıkrada belirtilen iratların menkul sermaye iradı sayılacağı kuralına yer verildikten sonra fıkranın (6) numaralı bendinde her nevi alacak faizleri (Adi, imtiyazlı, rehinli, senetli alacaklarla cari hesap alacaklarından doğan faizler ve kamu tüzel kişilerince borçlanılan ve senede bağlanmış olan meblağlar için ödenen faizler dahil.); (7) numaralı bendinde ise mevduat faizleri (Bankalara, bankerlere, tasarruf sandıklarına, tevdiat kabul eden diğer müesseselere yatırılan vadeli, vadesiz paralara ödenen faizler ile bunlar dışında kalan kişi ve kuruluşlardan devamlı olarak para toplama işi ile uğraşanların

her ne şekil ve ad altında olursa olsun toplanan paralara sağladıkları gelirler ve menfaatler de mevduat faizi sayılır.) sayılmıştır.

Gelir Vergisi Kanunu'nun 85. maddesinin birinci fıkrasında da, mükelleflerin, 2. maddede yazılı kaynaklardan bir takvim yılı içinde elde ettikleri kazanç ve iratları için bu Kanun'da aksine hüküm olmadıkça yıllık beyanname verecekleri, bu Kanun'a göre beyanı gereken gelirlerin yıllık beyannamede toplanmasının zorunlu olduğu düzenlenmiştir.

Anılan bu düzenlemelerden, off shore bankalarının, kanuni ve iş merkezi yurt dışında bulunmakla beraber mevduat toplama işi yapmaları nedeniyle Gelir Vergisi Kanunu'nun 75. maddesinin ikinci fıkrasının (7) numaralı bendinde belirtilen "banka" kapsamında değerlendirilmeleri ve bu kurumlardan elde edilen faiz gelirlerinin tutarı ne olursa olsun TL cinsinden elde edilmesi durumunda beyan edilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Gelir Vergisi Kanunu'nun 75. maddesine göre faizin menkul sermaye iradı sayılabilmesi için nakdi sermaye veya para ile temsil edilen değerlerden müteşekkil sermayeden elde edilmesi ve ortada borç-alacak ilişkisinin bulunması gerekmektedir.

... Asliye Ticaret Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararında, davacının 120.000 DM karşılığı olan 61.355,03 Euro alacağına mevduat hesabının açıldığı 25/11/1999 tarihinden 27/12/1999 tarihine kadar 1.042,19 Euro faiz işletildiği ve mevduatın 62.397,22 Euro'ya ulaştığı belirtilmiştir.

Olayda, davacıya .... Asliye Ticaret Mahkemesinin mezkur kararı uyarınca (off-shore) kıyı bankacılığı ile ilgili olarak 11/06/2010 tarihinde ödenen faizin, davacı tarafından ... Anonim Şirketi hesabına 25/11/1999 tarihinde yatırılan anaparanın karşılığı olduğu anlaşılmaktadır.

Bu durumda, davacıya ödenen faizin, nakdi sermayeden elde edilmesi nedeniyle 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 75. maddesi kapsamında menkul sermaye iradı olarak değerlendirilmesi gerektiğinden, dava konusu vergi ve cezanın faizden kaynaklanan kısmında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Daire bu gerekçeyle kararın dava konusu vergi ve cezanın faizden kaynaklanan kısmının kaldırılmasına ilişkin hüküm fıkrasını bozmuş; davacının karar düzeltme istemini ise reddetmiştir.

... Vergi Mahkemesinin... tarih ve E:..., K:... sayılı ısrar kararı:

Mahkeme, bir önceki kararının karar verilmesine yer olmadığı yönündeki hüküm fıkrasının temyiz edilmeyerek kesinleştiğini belirterek dava konusu vergi ve cezanın faizden kaynaklanan kısmı yönünden aynı hukuksal nedenler ve gerekçeyle bir önceki kararında ısrar etmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI: Davacıya ödenen faizin nakdi sermayeden elde edilmesi nedeniyle menkul sermaye iradı olarak değerlendirilmesi gerektiği belirtilerek ısrar kararının bozulması gerektiği ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI: Cevap verilmemiştir.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'İN DÜŞÜNCESİ: Temyiz isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulunca, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

HUKUKİ DEĞERLENDİRME :

Vergi mahkemelerinin nihai kararlarının temyizen bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde yer alan sebeplerden birinin varlığı halinde mümkündür.

Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

Davalının, ...Vergi Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:...sayılı ısrar kararına yöneltilen temyiz isteminin REDDİNE,

2577 sayılı Kanun'un (Geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen) 54. maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren on beş gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 18/06/2025 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

X - KARŞI OY:

Temyiz isteminin kabulü ile ısrar kararının Danıştay Dördüncü Dairesinin kararında yer alan hukuksal nedenler ve gerekçe uyarınca bozulması gerektiği oyu ile karara katılmıyoruz.